

**การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา
(ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหาร
ส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร**

**Teachers' Professional Development on Learning Experiences Management Based on
the Educational Standards (Development Stage) at Child Development Centers under
the Local Administration, Kusumal Subdistrict Administrative Organization,
Kusumal District, Sakon Nakhon Province**

ปรารณี ฉิมชัย*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์**

ดร.พนารัตน์ บุตรชารี***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กใน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ 2) หาแนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ และ 3) ติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 9 คน โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติการ (Action) 3) การสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) การสะท้อนกลับ (Reflection) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ด้านสภาพพบว่า ครูผู้ดูแลเด็ก ขาดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ไม่ได้ใช้แผนในการจัดประสบการณ์ ใช้วิธีการสอนแบบเดิม ที่ตนเองเคยสอนมาและไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน และครูส่วนใหญ่มีความรู้แต่ขาดความเข้าใจและทักษะในการจัดประสบการณ์ ด้านปัญหาพบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กทุกคนมีความต้องการในการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร

***ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดอนตาลโนนสูง อำเภอพังโคน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2. แนวทางในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร โดยใช้แนวทางในการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ 1) การศึกษา ดูงาน 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การนิเทศติดตาม

3. ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ครูผู้ดูแลเด็กสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและสามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) examine conditions and problems of teachers in managing learning experiences based on the educational standards (development stage) at Child Development Centers under the Local Administration Organization, Kusumal Subdistrict Local Administrative Organization, 2) establish the guidelines for teachers' professional development on learning experiences management, and 3) follow-up and evaluation on the development of teachers based on the educational standards (development stage). The target group consisted of nine teachers. The research employed the two spirals of action research. Each spiral involved four stages: planning, action, observation and reflection. The research instruments were a test, an observation form, an interview form, and a supervision form on learning experiences management. The statistics were percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The conditions and problems for developing teachers in managing learning experiences based on the educational standards (development stage) revealed that: in terms of conditions, teachers did not make experiential learning lesson plans. In addition, teachers employed traditional teaching approach and were unlikely to change their teaching methods. Most teachers had Knowledge but lack understanding and skills in managing learning experience. Consequently, the problem found in this research was an implementation of ineffective learning management. In terms of needs, the teachers wanted to attend a training workshop to better Knowledge, understanding and skills in managing learning experiences.

2. The guidelines for developing the teachers involved three categories: 1) a study tour, 2) a training workshop, 3) a follow-up supervision.

3. The effects after the teacher' professional development revealed that the teachers gained more knowledge and understanding on learning experience management. The teachers were also able to write lesson plans appropriately at a high level, and to employ the effective lesson plans into practice. As a result, the students reported the highest level of learning behaviors.

Keywords: Learning Experiences Management.

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 41 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ซึ่งเด็กวัย 3-5 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต มีโอกาสเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้าด้วยตนเอง มีโอกาสคิด และเลือกตัดสินใจใช้ภาษาสื่อความหมาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เพื่อให้เด็กเกิด การพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กได้สำรวจ สร้างสรรค์ และเด็กที่มีความกระตือรือร้น ยิ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, ความนำ) ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงได้ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการ ภายในท้องถิ่น (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า, 3) ในการจัดการศึกษาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า, 4)

องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการ จัดการศึกษาปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวง มหาดไทย, 2547, หน้า, 6) ในมาตรฐานการศึกษาด้านบุคคลากร มาตรฐานที่ 2 ครูผู้ดูแลเด็กมี ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่ง จากการศึกษา ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 แห่ง พบว่า ครู ผู้ดูแลเด็กมีปัญหาและข้อบกพร่องที่คล้ายๆ กัน คือ ครูผู้ดูแลเด็กบางส่วนขาดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ หรือจัดทำแผนแต่ไม่ได้ใช้แผนในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยยังคงยึดหลักการสอนใน รูปแบบเดิมๆ ตามที่ตนเองถนัด ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของตนและครูผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีความรู้แต่ขาดความ เข้าใจและทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ไม่มีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และไม่มีการนำ แผนไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล กุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผู้ดูแลเด็ก ให้มีความสามารถในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแล เด็กมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล กุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา

(ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร มีอะไรบ้าง

3. ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

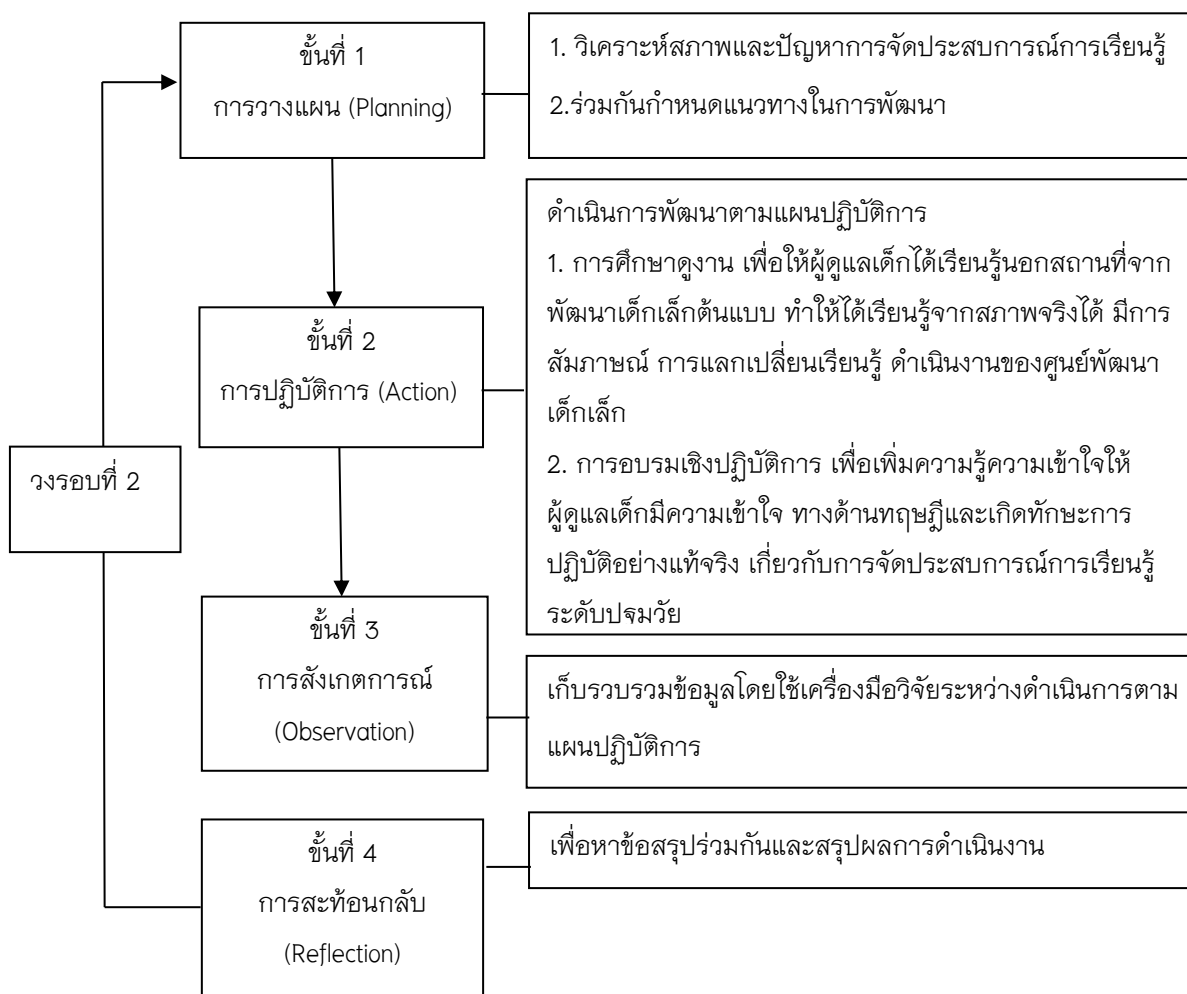
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการวงจร PAOR ตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart (องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301-303; อ้างถึงใน Kemmis and Mc Taggart, 1988, p. 11-15) โดยมีการดำเนินการ 2 วงรอบ (Spiral) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) ผู้วิจัยศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร โดยให้ผู้ดูแลเด็กทุกคนเข้าร่วมประชุม เพื่อให้บุคลากรได้รู้หลักการ แนวคิด วิธีการในการพัฒนาและเพื่อสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในการแก้ไข ปรับปรุง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นไป โดยได้ร่วมกันวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาและให้สอดคล้องกับสภาพและปัญหาของศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

2. การปฏิบัติการ (Action) ผู้วิจัย ได้ดำเนินการโดยให้ผู้ร่วมวิจัยพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยดำเนินกิจกรรม 1) การศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การนิเทศติดตาม

3. การสังเกตการณ์ (Observation) ผู้วิจัยสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูล จากกิจกรรมการศึกษาฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ เก็บข้อมูลโดย การสังเกต การสัมภาษณ์ ผู้ร่วมวิจัย กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เก็บข้อมูลโดยการทดสอบก่อนและหลังการอบรม การสังเกตพฤติกรรมผู้ดูแลเด็ก การประเมินแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็ก ในขณะที่อบรม เชิงปฏิบัติการและกิจกรรมการนิเทศติดตาม เก็บข้อมูลโดย การนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็ก การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็ก และการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็ก

4. การสะท้อนกลับ (Reflection) หลังจากที่มีการปฏิบัติการพัฒนาผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) และผู้ดูแลเด็กสามารถนำแผนการจัด ประสบการณ์ลงสู่การปฏิบัติ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จนปรากฏผลแล้วได้ดำเนินการสะท้อนกลับการปฏิบัติงาน ว่า มีสิ่งใดที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลง หรือมีการพัฒนาไปบ้าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้วิจัย จำนวน 1 คน ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก จำนวน 8 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 16 คน ได้แก่ วิทยากร จำนวน 2 คน ตัวแทนคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กจำนวน 14 คน
3. ผู้นิเทศ จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือกใช้ทดสอบผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย จิตวิทยาเด็ก พัฒนาการเด็ก และการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เด็กเป็นสำคัญ และการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริง ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Pre-test –Post-test) เป็นข้อสอบชุดเดียวกัน จำนวน 30 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็ก เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร 2) แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับ ปฐมวัย

3. แบบสังเกตพฤติกรรม จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบสังเกตพฤติกรรมฉบับที่ 1 แบบสังเกต พฤติกรรมผู้ดูแลเด็ก ระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) ฉบับที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กระหว่างที่ มีการนิเทศติดตาม

4. แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นแบบประเมินการจัดทำแผน การจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็ก ประเมินความสมบูรณ์ ของการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการประเมินที่เป็นลักษณะ ของการใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อย ที่สุด โดยมีค่าคะแนน 5,4,3,2,1 ตามลำดับ ประเมินโดยวิทยากร ทำหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเสร็จแล้ว

5. แบบนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบนิเทศการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็กระหว่างที่ทำการนิเทศติดตาม โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ระดับ

ปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 แบ่งเป็น 2 ตอนและในแต่ละตอน มีประเด็นการนิเทศการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงนายก
องค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล
แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กันยายน 2556 ถึงเดือน
กุมภาพันธ์ 2557 ดังนี้

1. แนวทางพัฒนา

1.1 การพัฒนาในวงรอบที่ 1

กิจกรรมที่ 1 การศึกษาดูงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนบ้านนา
อ้อยคำสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ในวันที่ 20 ธันวาคม 2556

กิจกรรมที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นเวลา 2 วัน คือวันที่ 20-21 มกราคม 2557
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการนิเทศติดตาม ระหว่างวันที่ 7,14,21,28 เดือน กุมภาพันธ์
พ.ศ. 2557

1.2 การพัฒนาในวงรอบที่ 2

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมการนิเทศติดตาม ระหว่างวันที่ 7,14,21,28 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2557

2. แบบทดสอบ ใช้แบบทดสอบ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจของผู้ดูแลเด็กก่อนและหลังการอบรมเชิง
ปฏิบัติการ แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ

3. แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาใน การจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย และสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของ
เด็กปฐมวัย หลังจากการดำเนินการนิเทศภายใน

4. แบบสังเกต ใช้สำหรับการสังเกตพฤติกรรมผู้ดูแลเด็กและพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียน
ระหว่างที่ผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน

5. แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้สำหรับประเมินแผนการจัดประสบการณ์การ
เรียนรู้ของผู้ดูแลเด็ก

6. แบบนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ใช้สำหรับนิเทศการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของครู
ผู้ดูแลเด็ก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล กุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จากการศึกษาสภาพ การดำเนินงาน ด้านสภาพพบว่า ครูผู้ดูแลเด็ก มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลปรากฏว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 แห่ง ยังไม่ผ่านการประเมินในมาตรฐานดังกล่าว และมีครูผู้ดูแลเด็กบางคนที่ยังไม่จบสาขา การศึกษาปฐมวัยโดยตรง และไม่เคยได้รับประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงส่งผลให้การ จัดประสบการณ์ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้านปัญหาพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ไม่ได้ใช้แผนในการจัดประสบการณ์ ใช้วิธีการสอนแบบเดิมที่ตนเองเคยสอนมาและไม่เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอน และครูส่วนใหญ่มีความรู้แต่ขาดความเข้าใจและทักษะในการจัดประสบการณ์

2. แนวทางในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล กุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การนิเทศติดตาม

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล กุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนครทั้ง 2 วนรอบ พบว่า การใช้แนวทางการศึกษาดูงาน การอบรมเชิง ปฏิบัติการ ทำให้ครูผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 84.80 โดยมี ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 24.80 และครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ได้ดีขึ้นเป็นที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.59 และแนวทางการ นิเทศติดตาม ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์ทั้ง 9 คน มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานที่ 2 ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ คือ โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.58 หลังจากที่ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้จากการ พัฒนา มาปรับปรุง ประยุกต์ใช้กับการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยของตนเอง จนเป็นที่น่าพอใจต่อผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล กุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร จากการศึกษาสภาพการดำเนินงาน ด้านสภาพพบว่า ครูผู้ดูแลเด็ก มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลปรากฏว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 แห่ง ยังไม่ผ่านการประเมินในมาตรฐานดังกล่าว และมีครูผู้ดูแลเด็กบางคนที่ยังไม่จบสาขา การศึกษาปฐมวัยโดยตรง และไม่เคยได้รับประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงส่งผลให้การ จัด ประสบการณ์ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้านปัญหาพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ไม่ได้ใช้แผนในการจัดประสบการณ์ ใช้วิธีการสอนแบบเดิมที่ตนเองเคยสอนมาและไม่เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอน และครูส่วนใหญ่มีความรู้แต่ขาดความเข้าใจและทักษะในการจัดประสบการณ์

2. แนวทางในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล กุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ 3) การนิเทศติดตาม

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล กุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ทั้ง 2 วงรอบ พบว่า การใช้แนวทางการศึกษาดูงาน การอบรมเชิงปฏิบัติการ ทำให้ครูผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ ความเข้าใจสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ได้ดีจนเป็นที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์ทั้ง 9 คน มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามมาตรฐานที่ 2 ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ คือ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) โดยใช้แนวทาง ในการพัฒนา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ให้มีความสามารถ ความชำนาญ และมีทักษะการทำงานที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ถ้าต้องการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ได้ผลดีนั้น จะต้องศึกษาถึง ความต้องการจำเป็นและเลือกใช้แนวทาง ในการพัฒนาให้เหมาะสม เพื่อให้การพัฒนามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) มีหลากหลายแนวทาง เช่น การอบรม การสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการศึกษาเอกสาร เป็นต้น ดังนั้นการเลือกวิธีการในการพัฒนาจะต้องเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับด้านที่ต้องการพัฒนา การพัฒนาในครั้งนี้ใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจะพัฒนาได้ดีนั้นครูผู้ดูแลเด็กจะต้องมีความรู้พื้นฐานมาก่อน เพื่อพัฒนาให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

1.3 การนิเทศติดตามผล เป็นการนิเทศเพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ปรึกษาหารือ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและผู้นิเทศ สามารถช่วยเหลือ ปรับปรุง และปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก ส่งผลต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นการนิเทศติดตามผล และควรเพิ่มวิธีการนิเทศรูปแบบอื่นๆ เช่น การนิเทศแบบคู่ขนาน การนิเทศแบบกัลยาณมิตร การนิเทศแบบคลินิก หรือการนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จะจัด การเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านการเล่น และวิธีการ/รูปแบบการสอนมีหลากหลายควรนำมาศึกษา เช่น การสอนแบบมอนเตสซอรี การสอนแบบสตอรี่ไลน์ หรือวิธีการอื่นๆ

2.2 การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก ตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านอื่นๆ ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ควรมีการนำมาศึกษาเพื่อให้ได้รับพัฒนาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.3 การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ควรมีกระบวนการในการพัฒนาในหลายรูปแบบ เช่น การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็น การพัฒนาองค์กรทั้งระบบ

2.4 ควรมีการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในด้านอื่นๆ เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การผลิตสื่อและการใช้สื่อ การวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, กรม. (2547). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*.

กรุงเทพฯ: สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น.

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น. (2547). *มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ*

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแบบกรอกผลการประเมินมาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนัก

ประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย.

องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *การออกแบบการวิจัยวิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ*.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.